

Verslag

Tweede bijeenkomst klankbordgroep asielopvang Zaltbommel

Datum	18 mei 2026
Tijd	18.30-21.00 uur
Locatie	Buurthuis Gambora (Gameren)
Aanwezige deelnemers	17 inwoners
Aanwezig Citisens:	Drie gespreksbegeleiders
Aanwezig gemeente:	De burgemeester, projectleider asielopvang, omgevingsmanager asielopvang, beleidsmedewerker.
Bijlage	Foto's groeps gesprekken (drie stuks); presentatie KGB 2

Op maandag 18 mei 2026 vergaderde de klankbordgroep asielopvang Zaltbommel voor de tweede keer. In dit verslag staat zo goed mogelijk de strekking van wat is gezegd, zonder dat het een woordelijk verslag is. De deelnemers aan de klankbordgroep ontvangen eerst het verslag en krijgen twee dagen tijd om te reageren.

Opening

De burgemeester opent de vergadering en heet in het bijzonder de nieuwe deelnemers van harte welkom. Fijn dat iedereen er weer is, en goed dat de vorige bijeenkomst nieuwe inzichten heeft opgeleverd.

De gespreksleider licht toe dat in de eerste vergadering de criteria zijn besproken. Deze bijeenkomst gaat over de dilemma's die de criteria opleveren en drie scenario's voor asielopvang in Zaltbommel.

Bespreking van het verslag van de bijeenkomst van 20 maart 2026

De deelnemers merken op dat het verslag van de eerste bijeenkomst niet helemaal is zoals zij de avond hebben beleefd. Is het niet beter om letterlijk verslag te doen? In ieder geval de gestelde vragen letterlijk te citeren? Een deelnemer deelt een gele kaart uit met spelregels voor de gespreksbegeleiding en verslaglegging. Beide zouden ongekleurd moeten zijn en de klankbordgroep moet serieus genomen worden.

De burgemeester geeft aan dat de hoofdlijn er goed en compleet moet staan, en dat het benoemd moet kunnen worden als er iets gemist wordt. De afspraak wordt gemaakt dat het verslag in het vervolg eerst naar de leden van de klankbordgroep wordt gestuurd. Zij krijgen twee dagen om te reageren en te laten weten of het verslag compleet en juist is. **Aanvullingen op het vorige verslag en inbreng van deelnemers**

Het verslag van de vorige keer leverde een reacties en aanvullingen op. Deze zijn per mail toegestuurd en besproken tijdens deze klankbordgroep. Hieronder staan deze aanvullingen op het eerste verslag:

- Een deelnemer waardeert dat er in het verslag staat dat de klankbordgroep een adviesgroep is en dat niet alleen verwacht wordt dat de klankbordgroep feedback levert.

- In de eerste bijeenkomst is de vraag aan bod gekomen waarom er alleen met Gelderse omliggende gemeenten wordt samengewerkt en niet met gemeente 's-Hertogenbosch. Een deelnemers deed de suggestie dat 's-Hertogenbosch als zogenaamde 'satelliet-locatie' kan fungeren voor Zaltbommel, waarmee de opvanglocatie hier kleiner kan zijn. Die optie zou ook verkend moeten worden.
- De deelnemers willen graag duidelijkheid over het proces, de rol van de klankbordgroep en de status van hun inbreng. In reactie daarop is tijdens de tweede bijeenkomst de opdracht aan de klankbordgroep besproken.

Daarnaast deelde een deelnemer per e-mail zijn ervaringen na een bezoek aan de AZC's in het noorden van het land. Zijn inbreng is getoond in de presentatie en kort toegelicht door de projectleider met de oproep om er ook thuis nog eens naar te kijken. Een deelnemer merkt op dat dit gaat om een positieve ervaring.

Terugblik eerste bijeenkomst

Tijdens een terugblik op de eerste bijeenkomst van de klankbordgroep reageert een aantal deelnemers, als volgt:

- Een deelnemer noemt dat de eerste bijeenkomst een prettige avond was. Iedereen kreeg het woord.
- Een deelnemer heeft de indruk dat we in de eerste bijeenkomst gesproken hebben over dingen die al vastliggen. Dat was een verrassing. Het COA heeft blijkbaar al van alles vastgelegd. In reactie daarop stelt de gespreksleider dat harde kaders vastliggen én dat er daarbinnen ruimte is om die verder aan te scherpen. En dat daarom het gesprek daarover ook van waarde is voor de gemeente. De deelnemer vult aan dat het in ons gesprek vooral zou moeten gaan over de zachte waarden, niet over bijvoorbeeld het fietspad. En het hangt ook niet af van de locatie. Laten we ons niets aantrekken van wat elders speelt en ons als Zaltbommel niet bang laten maken. Mensen zijn bang voor wat de opvang gaat betekenen voor henzelf, maar wat betekent het voor de mensen die gevlucht zijn uit oorlogsgebieden? Daarom is het belangrijk oog te hebben voor veiligheid als zachte waarde. Dan gaat het bijvoorbeeld ook om privacy voor de bewoners van het azc.
- De projectleider bevestigt dat in het informatiedocument van de gemeente vooral 'harde' dingen staan, en dat het daarom belangrijk is om inderdaad de 'zachte' dingen op te halen in de bijeenkomsten van de klankbordgroep.
- Diverse deelnemers vragen zich af of de diversiteit van de klankbordgroep niet wat beter kan. Er zit bijvoorbeeld niemand in de zaal die vluchteling is (geweest). Veel mensen kennen oprecht geen vluchtelingen, dat zou veel verschil maken. Reactie: de selectie is gemaakt uit de inwoners die zich eerder via een online vragenlijst hebben gemeld. De gemeente organiseerde die vragenlijst (participatieblok A). We gaan de klankbordgroep nu niet meer uitbreiden, maar voor een volgende bijeenkomst kunnen we kijken of er ervaringsdeskundigen bij kunnen zijn.
- Een deelnemer roept op om in de gaten te houden dat ook tegenstanders de gelegenheid krijgen iets te zeggen. Het verschil tussen 'neutraal', 'kritisch' en 'positief' in de klankbordgroep bestaat nu soms maar uit een enkel persoon nu een aantal mensen afwezig is. In het gesprek wordt opgemerkt dat alle drie de perspectieven aanwezig zijn.
- Een deelnemer noemt dat het belangrijk is dat we eerlijk en transparant naar elkaar zijn. Dat sommige kernen niet in aanmerking komen vanwege bepaalde regels, daarover hadden we van

tevoren geïnformeerd kunnen worden, dan hoeft het daar ook niet over te gaan. Dat voorkomt onnodige onrust.

- Een deelnemer vraagt zich af hoe de gemeente tot een besluit komt. Veel staat in de wet, maar veel ook niet. Hoe kom je dan tot een besluit? We horen graag nog iets meer over hoe de besluitvorming in college en raad tot stand komt.
- Een deelnemer zegt bij de klankbordgroep te zitten omdat er heel veel onrust en onduidelijkheid is.

Toelichting en beantwoording vragen door de projectleider

- Vraag: Is het aantal van 168 asielzoekers inclusief de huidige capaciteit? Antwoord: er is nu geen noodopvang in Zaltbommel, alleen een locatie voor AMV'ers (alleenstaande minderjarige vreemdelingen) met verblijfsvergunning.
- Een aantal deelnemers stelt vragen over '*wat al vast staat*' en de rol van het COA. Antwoord: Er spelen bij de keuze van een locatie veel factoren een rol: de wet, afspraken op provinciaal en regionaal niveau, een motie van de gemeenteraad, participatie algemeen en de eisen die het COA stelt. In het informatiedocument staan de dingen waar wij wat over te zeggen hebben, maar die ruimte is er niet op alle onderwerpen. In de wet staan geen harde kaders. Wel staat er dat het COA de enige organisatie is die eindverantwoordelijkheid draagt. Het COA stelt dat die uitvoering alleen kan gebeuren op basis van harde criteria, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen 'voorkeur' en 'acceptabel'. De gemeente is op dit moment constructief in overleg met het COA over die kaders.
- Vraag: Staan die 168 personen ook op de wachtlijsten voor een woning in Zaltbommel? En wanneer stromen ze uit? Antwoord: we maken onderscheid tussen opvang en huisvesting. Als asielzoekers die in Zaltbommel verblijven een vergunning krijgen, betekent dat niet automatisch dat ze hier ook een woning krijgen. Andersom kunnen we wel ervoor zorgen, dat als er een woning beschikbaar komt voor een statushouder, dat die toekomt aan een statushouder uit de opvang in Zaltbommel, zodat we weten wat er moeten gebeuren om de integratie voor te bereiden.
- Vraag: Gaan statushouders voor op reguliere woningzoekenden? Antwoord: informatie hierover wordt meegestuurd met de voorbereiding van de volgende bijeenkomst, maar het heeft geen invloed op de keuze voor de azc-locatie.
- Vraag: Hoeveel mensen stromen er jaarlijks door een locatie? Antwoord: dat zal worden nagevraagd bij het COA.
- Als een locatie is gekozen voor de asielopvang, dan wordt er een nieuwe klankbordgroep samengesteld. Deze nieuwe groep is locatiespecifiek met mensen die directe belangen hebben bij de betreffende locatie.
- Vraag: Staat exploitatie door het COA al vast? Antwoord: het COA is altijd eindverantwoordelijk. Er is inderdaad een mogelijkheid om de exploitatie bij een derde partij te beleggen. Het COA kan zowel bij de omvang van 168 als van 300 de exploitatie doen.
- Vraag: als vluchtelingen beginnen met integreren, en niet in Zaltbommel gehuisvest worden, waar gaan ze dan naartoe? Als statushouders worden toegewezen aan Zaltbommel, krijgen ze daar een woning. Als ze niet worden toegewezen, wachten ze in het azc.
- Vraag: Hoe wordt de locatie uiteindelijk gekozen en waar wordt dan naar gekeken?
 - We toetsen op beschikbare omvang, van toepassing zijnde wet- en regelgeving en de eisen die het COA stelt. Dit zijn de harde criteria waaraan locaties moeten voldoen.
 - Nu we hebben getoetst op die harde criteria, blijven er nog een lijst van mogelijke locaties over. De meeste locaties op de lijst zijn in Zaltbommel, er zijn veel minder mogelijke locaties daarbuiten.

- De locaties zijn nog niet getoetst op de aspecten 'haalbaarheid' en 'gemeentelijk eigendom'.
- In antwoord op een vraag: als er geen bushalte in de omgeving van de locatie is, dan valt die locatie nog niet definitief af, maar wordt dat als aandachtspunt opgenomen.
- Vraag: wordt er alleen getoetst aan de hand van harde criteria? Antwoord: Ja, we hebben nu alleen nog getoetst op de harde criteria. Na die toetsing zijn er nog steeds locaties in de kernen, klein én groot. Alle scenario's liggen dus nog open. Wel lijken de mogelijkheden om te spreiden over meerdere kernen, zoals het zich nu laat aanzien, beperkt.
- Vraag: hoeveel locaties blijven er nog over? Antwoord: dat is niet duidelijk, omdat er nog geen besluit over genomen is.
- Suggestie vanuit de deelnemers: de raad zou nog wel kunnen kiezen om voor kleinere locaties in de kernen te gaan.
- Vraag: hoe is de gemeente tot 48 locaties gekomen? Antwoord: we hebben niet gezocht op basis van criteria, maar breed uitgevraagd, o.a. bij collega's. En ook inwoners/eigenaren van locaties hebben zelf locaties aan mogen dragen, als zij daarover konden beschikken.

Introductie denkrichtingen

Er zijn drie denkrichtingen c.q. scenario's:

1. Meerdere kleinschalige locaties
 2. Een locatie conform de opgave uit de spreidingswet van 168 personen
 3. Een grote locatie van 300 personen, met een COA-voorzieningenniveau
- Vraag: Bij de locatie voor 300 personen en een langere termijn dan vijf jaar, betaalt het COA alles. Bij de andere scenario's worden de kosten verdeeld over rijk, gemeente en COA. Hoe zit het met de inspraak en rechten van inwoners en de gemeente in dit scenario? Antwoord: de gemeente en het COA zullen samen, in een constructief gesprek, bekijken wat er dan mogelijk is. Er is dan niet sprake van rechtstreekse inspraak, maar je kunt wel een ander bod doen aan het COA.

De opdracht aan de klankbordgroep

De klankbordgroep is een klankbord voor de gemeente. We hebben ervoor gekozen het proces onpartijdig te laten begeleiden. De opdracht is: lever een verslag op dat we kunnen meenemen naar de gemeenteraad, zodat we kunnen laten zien wat er leeft onder inwoners. De klankbordgroep maakt geen keuzes, neemt geen besluiten en hoeft ook niet eensluitend te zijn. Alle meningen worden zo goed mogelijk meegenomen. Citisens presenteert dus rechtstreeks aan de raad wat de klankbordgroep heeft gezegd en doet dat zo transparant mogelijk. Het gaat om een openbaar advies, waar de raad kennis van neemt voordat hij een besluit neemt.

Ondertussen werkt de projectleider door aan de locatiestudie en bereidt de ambtelijke organisatie een advies aan het college voor. Zij maken daarbij gebruik van de inbreng vanuit de klankbordgroep. De verslagen die we nu maken worden openbaar gemaakt, maar moeten gezien worden als tussenproducten. We werken toe naar een advies aan de gemeenteraad, in de vorm van een oplegger bij de verslagen.

In gesprek over drie scenario's voor opvang

Er is in drie groepen en drie rondes gesproken over de drie scenario's, waarbij de groepen elkaar aanvulden in de volgende rondes. De uitkomsten zijn verwerkt in post-its, die op flappen zijn verzameld en gecategoriseerd. Foto's van de flappen zijn bijgevoegd bij dit verslag.

Op hoofdlijn kwamen er zes thema's nadrukkelijk naar voren:

1. **Veilige en prettige omgeving voor de vluchtelingen.** Dit thema gaat over de mogelijkheden om vluchtelingen (persoonlijk) te begeleiden, privacy te bieden en de groepsdynamiek binnen een diverse groep van vluchtelingen in de opvang.
2. **Veiligheid en gevoelens van onveiligheid voor inwoners.** Dit thema gaat over het gevoel van onveiligheid onder inwoners en verhoogd risico op criminaliteit en ongewenst gedrag door vluchtelingen.
3. **Integratie.** Dit thema gaat over de mate waarin vluchtelingen mee doen of gaan doen in de samenleving. Te denken valt aan sport, werk en onderwijs.
4. **Voorzieningen.** Het opvangen van vluchtelingen betekent ook dat zij gebruik maken van voorzieningen. Denk aan zorg, de huisarts of onderwijs. Dit thema gaat over de voorzieningen die nodig zijn om vluchtelingen goed op te vangen. En, de vraag hoe je dit organiseert: centraal op de opvanglocatie of maken vluchtelingen gebruik van lokale voorzieningen?
5. **Lokale draagkracht en draagvlak.** Dit thema gaat over de mate waarin de samenleving rondom een opvanglocatie de vluchtelingen kan en wil opnemen.
6. **Gemeentelijke regie en financiën.** Controle houden als gemeente en tegelijkertijd zorgen over voldoende capaciteit, expertise en financiën.

Uitgezet naar drie scenario's ontstaat het volgende beeld. Per thema zijn de belangrijkste kansen, zorgen en dilemma's weergegeven zoals deze zijn ingebracht door deelnemers.

Scenario: één opvanglocatie voor 300 vluchtelingen

Thema 1. Veilige en prettige omgeving voor de vluchtelingen:

- Zorg: Bij een grote groep van vluchtelingen is de zorg dat het onderling contact minder persoonlijk is.
- Zorg: er is een grotere kans op escalatie en incidenten, omdat meer mensen samenleven met diverse achtergronden.
- Zorg: een grotere groep betekent dat begeleiders minder grip hebben op de groepsdynamiek.
- Zorg: minder mogelijkheden de samenstelling af te stemmen op de kenmerken van de locatie.
- Kans: voor vluchtelingen kan het ook fijn zijn dat ze makkelijker in contact komen met een groep gelijken. En, kinderen bijvoorbeeld samen onderwijs kunnen volgen.

Thema 2. Veiligheid inwoners:

- Zorg: Een grotere groep vluchtelingen geeft inwoners een groter gevoel van onveiligheid. In de nabije omgeving van de locatie kan er meer kans op criminaliteit en misdragingen zijn.

Thema 3. Integratie:

- Minder integratie in de lokale samenleving, omdat vluchtelingen sterker de neiging hebben op de locatie te blijven en minder noodzaak hebben om de dorpen in te komen. Dit hangt samen met voorzieningen (op locatie of lokaal). Er zal meer de neiging zijn om onder elkaar te blijven en daardoor ook minder in de dorpen te komen.

- In dit scenario zijn vrijwilligers makkelijker te organiseren, zoals Maatjes. Wat positief kan bijdragen aan de integratie. Integratie vraagt in dit scenario meer van vluchtelingen en de gemeenschap.

Thema 4. Voorzieningen:

- Kans: Je kunt er een hoger voorzieningenniveau realiseren. Er wordt een voorbeeld genoemd van kinderen die het eerste jaar samen onderwijs volgen en zo snel de taal leren.
- Kans: Doordat je meer op locatie kunt organiseren, ligt er minder druk op lokale voorzieningen.
- Kans: Vrijwilligers zijn in dit scenario makkelijker te coördineren.

Thema 5. Lokale draagkracht en draagvlak:

- Kans en zorg: Er zullen minder vluchtelingen in de dorpen te zien zijn. Dit is een kans op minder gevoelens van onveiligheid maar een zorg rondom integratie.

Thema 6. Gemeentelijke regie en financiën:

- Kans: Lagere druk op gemeentefinanciën doordat het COA de exploitatie geheel voor haar rekening neemt. Ook is er minder gemeentelijke inzet nodig. Keerzijde is dat de gemeente minder direct invloed heeft.

Scenario: 3 opvanglocaties met 50 tot 60 vluchtelingen – spreiding over meerdere locaties

Thema 1. Veilige en prettige omgeving voor de vluchtelingen:

- Kans: In het algemeen meer rust en veiligheid op de opvanglocatie.
- Kans: De samenstelling van de groep kan beter afgestemd worden op de mogelijkheden en beperkingen van de betreffende locatie.
- Dilemma: Begeleiding is beter te organiseren, maar kost wel meer.

Thema 2. Veiligheid inwoners:

- Dilemma: Meerdere locaties betekent dat op meer plekken onveiligheid ervaren kan worden, maar op de plekken zelf is minder onveiligheid.
- Risico: Beveiliging is duurder.

Thema 3. Integratie:

- Dilemma: Integratie gemakkelijk als er in kleine groepen wordt gewerkt, maar moet wel georganiseerd worden.

Thema 4. Voorzieningen:

- Risico: Voorzieningen in dorpen moeten opgeschaald worden, omdat die er niet of niet voldoende zijn.
- Kans: Door de spreiding kan dit ook erg meevallen als er al voorzieningen zijn.

Thema 5. Lokale draagkracht en draagvlak:

- Kans: Onderschat niet de kracht van kerken, sportclubs, etc.
- Risico: Meenemen inwoners lastiger als er meerdere locaties zijn.

Thema 6. Gemeentelijke regie en financiën:

- Risico: Beveiliging en begeleiding duurder, een rekening die bij de gemeente kan komen te liggen.
- Dilemma: Minder locaties is minder geregeld, maar meer regie.
- Risico: Bij meerdere locaties hogere druk op politiecapaciteit.

Scenario: één locatie conform opgave – aantal afgestemd op de spreidingswet

Thema 1. Veilige en prettige omgeving voor de vluchtelingen:

- Risico: Mogelijkheid van groepsvorming, kans op onveiligheid, agressie, irritatie. En dus een risico voor veiligheid – maar minder dan bij 300 plekken.

Thema 2. Veiligheid inwoners:

- Risico: Invloed op beschikbare capaciteit bij de politie, het is alsnog een behoorlijk aantal plekken.
- Veiligheid zou moeten gelden als een apart criterium.

Thema 3. Integratie:

- Risico: Aantal plekken is te groot om te kunnen integreren

Thema 4. Voorzieningen:

- Kans: In dit scenario zijn er minder regels vanuit het COA, maar alsnog kansen om voorzieningen op de locatie te realiseren. Bijvoorbeeld een huisartsensprekkuur door de GGD.
- Inzet van vrijwilligers is makkelijker te organiseren op één locatie, en ook makkelijker wanneer het een kleinere groep is (dan het scenario met 300 plekken).

Thema 5. Lokale draagkracht en draagvlak:

Risico's besproken in samenhang met veiligheid en integratie.

Thema 6. Gemeentelijke regie en financiën:

- Kans: er hoeft minder geregeld te worden, meer regie.
- Dilemma: We kunnen lokale expertise en normen en waarden meer kwijt, maar kunnen ook minder leunen op het COA en hun professionele expertise benutten.
- Risico: Meer verantwoordelijkheid bij de gemeente. Is die kunde, kennis en capaciteit er?
- Risico: Gaat uit van de spreidingswet, maar de opgave onder de spreidingswet kan ook toenemen. Dan kan het gebeuren dat er later alsnog meer capaciteit nodig is.
- Kans: Bij toename aantallen in de opgave kan er voortgebouwd worden op wat er al is. Risico: minder toekomstgericht.

Resterende opmerkingen en vragen in deze ronde:

- Verschillende geloven, wat doet dat met de integratie?
- Mogen asielzoekers al werken, onder welke voorwaarden en wanneer?
- Is er onderzoek over ervaringen met klein, middel en grote locaties waaraan we dit kunnen staven?
- Wat is de gemiddelde samenstelling van een azc op dit moment? Antwoord: Dat is niet te zeggen, en bovendien tijdsafhankelijk. De omgevingsmanager noemt dat die informatie maandelijks in te zien is op de website van het COA. Met de opmerking dat die samenstelling maandelijks anders is. Link: <https://www.coa.nl/nl/lijst/personen-de-opvang-van-het-coa>
- Op basis van welke criteria worden de groepen verdeeld over de locaties?
- Er worden vragen gesteld over de inhoud van de volgende bijeenkomsten met de klankbordgroep. Een deelnemer merkt op dat de lokale kennis en inbreng van de klankbordgroep juist relevant is zodra het kan gaan over de locatie(s). Antwoord: ook nu is die inbreng al relevant, zodat we een goede keuze kunnen maken die bij Zaltbommel past.

Volgende bijeenkomst

In de derde bijeenkomst van de klankbordgroep – **28 mei vanaf 19.30 uur in De Grote Aak te Zaltbommel** – zullen maatschappelijk partners aanwezig zijn. Het doel van de bijeenkomst is de inbreng uit de eerste sessies te spiegelen en het beeld aan te scherpen. De partners hebben al een gesprek gehad met de omgevingsmanager, maar zijn van tevoren niet bij elkaar geweest. Er zal ook tijdens deze bijeenkomst niet over concrete locaties gesproken worden.

De burgemeester vult tot slot aan dat de nieuw te vormen coalitie het belang van deze klankbordgroep onderstreept.

Foto's vullen bespreking scenario's in groepen

Scenario. 1 locatie voor 300 vluchtelingen

